

În căutarea lunii pierdute

Benoît Vitse, la finele investiturii sale diplomatice, în calitate de director al Centrului Cultural Francez din Iași, concepe un spectacol de adio, care încheie un cerc, întrucât domnia sa a pășit în „dulcele târg” acum câțiva ani ca regizor de teatru. Spectacolul se numește *Lunaria*, iar originalul scenariu pornește de la o idee a lui Vincenzo Consolo, un text între fabulă și teatru, având grația unui divertisment mozartian și oferind ample posibilități de improvizație și joc. Un vicerege melancolic, dintr-un Palermo vag al secolului al XVIII-lea are un coșmar care se adevărește: dispariția lunii într-un loc necunoscut al regatului. În imaginarul acelor vremuri se credea că există drumuri care duc spre Paradis. Sau spre Lună, care este o lume de rituri, mituri și simboluri, atinse *en passant* în spectacol, pentru a nu-i da o tentă prolixă. Dispariția lunii generează haos la Curte, prilej pentru a aduna savanți și teologi spre găsirea unei explicații, prilej pentru a aduna actori din diverse colțuri ale lumii și de a transmite un mesaj unitar, în treisprezece limbi, adică de a realiza un Turn Babel fericit. Sunt aduse în scenă texte ale lui Federico García Lorca, Yannis Ritsos, Gottfried August Bürger, George Topârceanu, Mihai Ursachi, H.G. Wells, Edmond Rostand, Jules Laforgue, Aleksandr Blok, interpretate atât de actori profesioniști, cât și de amatori.

Inedită ideea de a distribui în rolul lunaticului vice-rege o actriță de o minunată robustețe artistică – Anna Andreotti și în rolul soției acestuia, *Doña Sol*, pe Guy Cambreleng, sugerând alternanța

principiilor Yin–Yang, masculin–feminin, solar–lunar. Un farmec exotic aduce în rolul *Porfirio*, valentul *Viceregelui*, actorul de culoare Franck Sylvestre. Fascinantul actor Mihai Fusu cucerește publicul prin alternanța de la momentele lirice la cele debordant comice, în rolul *Lunaticului*, al îndrăgostitului rus și în cel al academicianului *Dor*. Octavian Jighirghiu și Adrian Păduraru dau viață textelor lui Topârceanu și Mihai Ursachi în rolul de țărani români. Fanfara din Zece Prăjini dă măsura talentului muzical specific etniei. Specială este Roxane Borgna interpretând diverse roluri, relevant fiind cel din *Miss Moon*. Și ar mai fi atâția, întrucât distribuția este numeroasă. Mijloacele de expresie sunt variate, predominând cele vizuale, de la momentul de mimă, excelent interpretat de Adi Aftenie, până la imagini televizate. Atmosfera de miraj selenar este realizată și cu ajutorul scenografiei și al costumelor frumoase, create de Geneviève Dudret și Marfa Axenti, sugerând că luna a fost spațiul primordial.

Textele curg din limbile de circulație internațională în latină, neo-greacă și în cele regionale – creolă, siciliană, romanes – există momente de un inefabil lirism ce se îmbină cu cele ludice și de un umor savuros. Nu există totuși o coerență dramatică, spectacolul se diluează pe alocuri, colajul este insuficient sudat. Mesajul este mai profund și trimite la meditații asupra puterii, la fragilitatea și melancolia istoriei, a decadenței culturii, a nevoii de vis și poezie, a necesității descoperirii gesturilor esențiale. Dacă spectacolul ar fi avut mai mult de două reprezentații poate s-ar fi așezat în timp și ar fi căpătat o consistență dramatică, nu numai lirică.